

Verslag van het ingevolge artikel 5, sub d., j^o 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de minister van Defensie en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden op het beleidsterrein militaire operatiën voor wat betreft de actoren minister van Defensie en daaronder ressorterende commissies, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Economische Zaken, de minister van Financiën, de minister van Verkeer en Waterstaat, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport als minister en als vakminister, en de Dienst van het kadaster en de openbare registers, 1945 -

Samensteller: drs. G. Beks
Den Haag, maart 2004

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B= te bewaren; V= (op termijn) te vernietigen).

Het geactualiseerde BSD Militaire Operatiën fungeert als vervanging van de selectielijsten:

Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de Minister van Buitenlandse Zaken op het beleidsterrein Militaire Operatiën, 1945-1993 vastgesteld bij een gemeenschappelijke beschikking van de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, kenmerk R&B/OSA/2002/1553 d.d. 14 juni 2002 (Stcrt. 2002, 200)

de handelingen 1, 3-5, 7, 10, 13-37, 41-47, 49-55, 57-61, 63, 65, 67, 70-74, 76, 78, 80, 82-83, 85-86, 88, 90-93, 95, 97-104, 106, 108-118, 126-130, 132-134, 136-145, 156-157, 160-180, 183, 186-191, 193-197, 199-211, 214-226, 228, en 230-274 van de Minister van Defensie van de Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de Minister van Defensie op het beleidsterrein Militaire Operatiën, 1945-1993 vastgesteld bij een gemeenschappelijke beschikking van de Minister van Defensie en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, kenmerk R&B//OSA/2002/1425 d.d. 26 april 2002 (Stcrt. 2002, 114)

Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de Minister van Verkeer en Waterstaat op het beleidsterrein Militaire Operatiën, 1945-1993 vastgesteld bij een gemeenschappelijke beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, kenmerk R&B//OSA/2002/1555 d.d. 14 juni 2002 (Stcrt. 2002, 200)

Voor de Minister van Economische Zaken, de Minister van Financiën en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is op het beleidsterrein Militaire Operatiën thans geen vernietigingslijst c.q. selectielijst van kracht en geldt de voorliggende ontwerp-selectielijst als nieuwe lijst.

De eerste versie van het BSD op het beleidsterrein militaire operatiën werd in augustus 2003 door de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris aan het Instituut voor Militaire Geschiedenis van de Koninklijke Landmacht, het Instituut voor Maritieme Historie van de Koninklijke Marine, de sectie Luchtmachthistorie van de Koninklijke Luchtmacht en het Bureau voor Marechaussee Historie van de Koninklijke Marechaussee toegezonden met het verzoek te beoordelen of zij konden instemmen met de voorgestelde waarderingen van de neerslag van de handelingen.

In september 2003 kwam een BSD gereed dat wederom aan de secties militaire geschiedenis werd voorgelegd. Gelet op de deskundigheid van bovengenoemde secties werd het Instituut voor Nederlandse

Geschiedenis (ING) verzocht om de vier secties militaire geschiedenis van het ministerie van Defensie als vertegenwoordigers van het ING bij het driehoeksoverleg te betrekken. Met dit voorstel werd door het ING ingestemd.

Het beleidsterrein

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek naar taken en handelingen op het beleidsterrein militaire operatiën van het ministerie van Defensie en voorgangers, 1945-1993 dat verscheen als PIVOT-rapport 50 *Te land, ter zee en in de lucht*, alsmede op het in juli en augustus 2003 verrichtte aanvullende onderzoek dat door medewerkers van het Centraal Archiefdepot van het Ministerie van Defensie verricht werd. De resultaten van dit onderzoek zijn vastgelegd in het RIO *Te land, ter zee en in de lucht*. Een institutioneel onderzoek naar taken en handelingen op het beleidsterrein militaire operatiën van het ministerie van Defensie en voorgangers, 1945-1993, met aanvulling, 1994-2002 (PIVOT-rapport nr. 50) (augustus 2003). De aanvulling op het RIO werd onder andere getoetst door het Instituut voor Militaire Geschiedenis en de afdeling evaluatie van de Defensiestaf, waarna het intern werd vastgesteld.

Het taakgebied Defensie en het beleidsterrein militaire operatiën

De grondslag voor de overheidstaken op het gebied van de Nederlandse defensie is gelegen in het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, waarin onder meer wordt verklaard dat “de handhaving van de onafhankelijkheid en de verdediging van het Koninkrijk” een aangelegenheid van het Koninkrijk is. De Grondwet stelt vervolgens: “tot bescherming der belangen van de staat is er een krijgsmacht, bestaande uit vrijwillig dienenden en dienstplichtigen” en “de regering heeft het oppergezag over de krijgsmacht.”¹ De feitelijke afschaffing van de opkomstplicht noopte tot een herziening van de Grondwet die in 1995² haar beslag kreeg. Artikel 98, eerste lid luidde voortaan: Tot bescherming van de belangen van de staat is er een krijgsmacht die bestaat uit vrijwillig dienenden en mede kan bestaan uit dienstplichtigen.

Op grond van de in het Statuut en de Grondwet neergelegde bepalingen kan de hoofddoelstelling op het taakgebied defensie geformuleerd worden als het met militaire middelen handhaven van de in- en uitwendige veiligheid van het Koninkrijk der Nederlanden. Om deze hoofddoelstelling en de daaruit voortvloeiende taken uit te kunnen voeren oefenen namens de regering tot 1959 de ministers van Marine en van Oorlog het gezag uit over de krijgsmacht; sinds 1959 is dit de Minister van Defensie. Het ministerie van Defensie beschikt over een krijgsmacht, die bestaat uit drie (krijgsmacht)delen: de Koninklijke Marine, de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht (alsmede de Koninklijke Marechaussee). Deze organisatie schept het kader voor militair personeel om effectief gebruik te maken van militair materieel.

De opbouw en instandhouding van militair personeel en materieel is echter geen doel op zich, maar vormt een randvoorwaarde om tot de uitvoering van de hoofddoelstelling te komen. Het beleidsterrein militaire operatiën behelst de daadwerkelijke uitvoering van de handhaving van de in- en uitwendige veiligheid van het Koninkrijk der Nederlanden, en een deel van de voorbereiding daarvan. Het wordt onderverdeeld in vier subdoelstellingen, de zogenaamde taakvelden:

1. Het zorgdragen voor de territoriale verdediging van het Koninkrijk der Nederlanden.
2. Het in bondgenootschappelijk verband leveren van een bijdrage aan de verdediging van het bondgenootschappelijk verdragsgebied.
3. Het in internationaal verband leveren van een bijdrage aan internationale vrede en veiligheid.
4. Het verlenen van militaire bijstand en steun in het openbaar belang.

---

¹. Artikel 3, lid 1, Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden 1954 (Stb. 503), zoals gewijzigd in 1975 (Stb. 617) en 1985 (Stb. 148 en 452). Artikel 98, lid 1 en 2, Grondwet 1987 (Stb. 458).

². Stb. 1995, nr. 401.

In januari 1999 presenteerde de minister de *Hoofdpijnennotitie* voor de *Defensienota 2000*. In deze Hoofdpijnennotitie worden de uitgangspunten en richtlijnen beschreven voor de Defensienota die, uitgaande van het Regeerakkoord, gestalte zal geven aan de krijgsmacht voor de komende tien jaar. De notitie geeft reeds de aanzet voor een accentverschuiving te zien van een algemene verdedigingstaak naar nationale en internationale vredes- en hulpverleningsoperaties. Voor vredesoperaties en verdediging zijn parate, snel inzetbare eenheden nodig. Een speerpunt in de Hoofdpijnennotitie vormt dan ook de vergroting van de inzetbaarheid van de Nederlandse krijgsmacht. De Defensienota - het vervolg van de in januari verschenen Hoofdpijnennotitie - verschijnt eind 1999 en omschrijft de omvang en structuur van de krijgsmacht voor de komende tien jaar en geeft financiële verschuivingen aan voor een bedrag van tien miljard gulden.

De *Defensienota 2000* schetst de internationale veiligheidssituatie; immers, hierop wordt het Nederlandse veiligheidsbeleid gebaseerd. Deze nota presenteert een paratere, meer flexibele en beter inzetbare landstrijdkrachten en marinierseenheden, maar ook wordt het vermogen van de krijgsmacht verbeterd om eenmaal in gang gezette militaire operaties voort te zetten. De Nederlandse krijgsmacht dient te berusten op de modulegedachte: de krijgsmacht is een samenstel van modules die deel kunnen uitmaken van multinationale militaire verbanden. Zij moeten inpasbaar zijn in door de NAVO, de VN, de (W)EU of een ad hoc coalitie geleide verbanden.

In 2000 werden alle bepalingen in de Grondwet betreffende de verdediging en de krijgsmacht vervangen. Naast een bepaling over het oppergezag over de krijgsmacht en een algemene omschrijving van de taak van de krijgsmacht wordt er de samenstelling van de krijgsmacht en de dienstplicht bepaald.

BSD

Het BSD wordt thans ter vaststelling voor de handelingen van onderstaande actoren voor de periode na 1945 aangeboden:

Minister van Defensie en voorgangers

Minister van Defensie

Minister van Defensie als Vakminister

Onder de Minister van Defensie ressorterende inspecteurs, autoriteiten, raden, commissies:

de Inspecteur-Generaal der KL/KM/KLu/Krijgsmacht

inspecteurs, commandanten en bevelhebbers

de militaire autoriteit tot vorderen bevoegd

de militaire autoriteit bevoegd tot het verlenen van ontheffingen

de Commandant der Zeemacht in het Caraïbisch gebied

Militaire commandant

Militair attaché

Nederlandse permanente militaire vertegenwoordiging (PMV) bij de NAVO (1949-)

Nederlandse permanente vertegenwoordiger bij de EU (2000-)

Chef defensiestaf

Officier-vastlegger

Begeleidingscommissie Post-Cambodja Klachten Onderzoek

Chefs van staven

Chef Luchtmachtstaf (Luchtmacht Meteorologisch Squadron)

Adviesraad Defensie Aangelegenheden / (Voorlopige) Adviesraad Vrede en Veiligheid

Adviesraad internationale vraagstukken

Raad van Algemene Oorlogsvoering van het Koninkrijk, Raad van Militaire Aangelegenheden van het

Koninkrijk, Raad van Zaken Overzee, sedert 1951 Algemene Verdedigingsraad

Interdepartementale werkgroep geïmproviseerde Explosieven/interdepartementale begeleidings- en

Adviescommissie inzake het optreden bij bommeldingen (cbob)

overlegcommissie maritieme search and rescue (sar)-zaken

Nationale Verbindingsbeveiligingsraad

Nationale Telecommunicatieraad
 Coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten
 Militaire Commissie Gevaarlijke Stoffen
 Adviescommissie Opperbevelhebberschap (commissie Franssen)

Minister van Buitenlandse Zaken

- Minister van Buitenlandse Zaken
- Minister van Buitenlandse Zaken als Vakminister
- Adviesraad internationale vraagstukken

Minister van Economische Zaken

- Minister van Economische Zaken
- Minister van Economische Zaken als Vakminister

Minister van Financiën

- Minister van Financiën
- Minister van Financiën als Vakminister

Minister van Verkeer en Waterstaat

- Minister van Verkeer en Waterstaat
- Minister van Verkeer en Waterstaat als Vakminister
- Hoofddirecteur KNMI

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport als Vakminister

Dienst van het kadaster en de openbare registers

- Topografische Dienst Nederland

Belangen ex art.2, sub c en d van het Archiefbesluit 1995

Archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed

De selectiedoelstelling van de Rijksarchiefdienst stelt dat met de te bewaren gegevens een reconstructie van het handelen van de rijksoverheid op hoofdlijnen ten opzichte van haar omgeving mogelijk moet zijn, waardoor bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Om de selectiedoelstelling te realiseren, worden 6 selectiecriteria gebruikt om tot een waardering te komen:

ALGEMENE SELECTIECRITERIA	
HANDELINGEN DIE WORDEN GEWAARDEERD MET B (ewaren)	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
1. <i>Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieronder valt ook het toetsen van en

	het toezien op beleid. Hieruit worden niet perse consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Op verzoek van de vertegenwoordiger hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Bij het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van een viertal materiedeskundigen op het gebied van de militaire geschiedenis. Zij werden voorgedragen door het ING. Hun bijdrage werd door de overige deelnemers aan het overleg bijzonder op prijs gesteld. De belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek hebben er toe geleid dat een aantal handelingen opnieuw werden geformuleerd. Uiteraard had dit ook consequenties voor de toegekende waarderingen.

Belangen van de archiefbescheiden voor de recht- en bewijszoekende burger en voor overheidsorganen

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd met een V (vernietiging op termijn), is de termijn vastgesteld met het oog op de belangen van de recht- en bewijszoekende burger en met het oog op het bedrijfsbelang. De beoordeling en vaststelling van de termijnen zijn gedaan door deskundigen van het ministerie van Defensie. De vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun ervaring en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen op dit terrein.

Totstandkoming van de ontwerp-selectielijst

In de brief van de Algemeen Rijksarchivaris van 2 mei 2002 aan de directeur DARIC van het Ministerie van Defensie werd, rekening houdend met de uitkomsten van het NIOD-onderzoek naar Srebrenica en het advies van de Raad voor Cultuur over het BSD Militaire Operatiën uit 2002, geadviseerd een nieuw institutioneel te starten voor de periode 1993-2002. In dezelfde brief wordt voorgesteld na afronding van het onderzoek een nieuwe selectielijst op te stellen. Verder bleek de in 2002 vastgestelde selectielijst door het opnemen van einddata bij de verschillende handelingen niet bruikbaar te zijn bij de archiefvorming in de dynamische fase.

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat bij het ministerie van Defensie werd verricht in 1994. Dit institutioneel onderzoek resulteerde in het PIVOT-rapport *Te land, ter zee en in de lucht*. Voor wat betreft het handelen van de minister van Defensie in de periode 1993 – 2002 werd door de

heer H.E.M. Mettes, werkzaam bij het Centraal Archiefdepot van het Ministerie van Defensie, eind 2002/begin 2003 aanvullend onderzoek verricht en waar nodig nieuwe handelingen, genummerd 275 en volgende, geformuleerd. Deze nieuwe handelingen zijn op de logische plaats in zowel het herziene PIVOT-rapport *Te land, ter zee en in de lucht* (niet in druk verschenen) als het daarbij behorende BSD opgenomen. Ook deze gewaardeerde handelingen werden aan de deelnemers van het driehoeksoverleg voorgelegd.

Daarnaast zijn enkele waarderingen in de ontwerp-selectielijst ten opzichte van de in 2002 vastgestelde selectielijst als volgt gewijzigd: de waardering van de handelingen 98, 144, 201, 202 en 216 is gewijzigd van V naar B. In overleg met de materiedeskundigen is besloten de waardering van handeling 132 te differentiëren en te stellen op V 5 jaar voor wat betreft oefenschade en verkeersschade, m.u.v. letselschade, V 20 jaar voor letselschade en V 75 jaar bij zware letselschade en overlijdensgevallen.

Driehoeksoverleg

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

Beleidsdeskundigen

Namens de Minister van Defensie

- * lt-kol P.P.L. Bolder namens de bevelhebber der luchtstrijdkrachten
- * maj. G. Horsting namens de commandant tactische luchtstrijdkrachten

Defensiestaf, afdeling evaluaties

- * Lt-gen P.J.M. Godderij, plaatsvervangend chef defensiestaf

Dienst der hydrografie

Ktz. R. van Rooijen, chef der hydrografie

Dienst juridische zaken

drs. J.F.R. Boddens Hosang

Afdeling Claims

M.F. Lichtendahl, plv hoofd

Landmachtstaf

kapitein L. van Hijum, operationele staf, bureau bedrijfsvoering
kolonel mr. G.F. Walgemoed, sectie juridische zaken

Staf inspecteur der Krijgsmacht

kolonel J.A. Bucher
luitenant-kolonel H.J.G.M. van den Boorn

Kustwacht

Kapitein luitenant ter zee A.J. van der Hout, plv. directeur

Directie algemene beleidszaken

drs. L.F.J. Casteleijn, directeur
J.W. Schaberg, hfd algemeen secretariaat

Explosievenopruimingscommando KL

majoor D.J. Hensing, hfd sectie staf/interne zaken

Topografische dienst

F. Smit r.a., directeur

Luchtmacht meteorologische dienst
luitenant-kolonel R.S. de Haan, commandant

Namens de minister van Buitenlandse Zaken: mevrouw drs. E.E.A. Provó-Kluit, DMV/HH

Namens de minister van Economische Zaken: mevrouw drs. D.R. Gosens, beleidsmedewerker bij de directie BEB/HIB en drs. E.B. Mulder, projectleider crisisbeheersing.

Namens de minister van Financiën: mevrouw mr. D.R. Ninck Blok, beleidsmedewerker bij de directie Bestuurlijke en Juridische Zaken en mr. drs. J. van Spengen, beleidsmedewerker directie der Domeinen als beleidsdeskundige.

Namens de minister van Verkeer en Waterstaat/KNMI: mevrouw E.M. Vos-Maarschalkerweerd, directiesecretaris

Namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport: de heer drs. F. Kersseboom, senior beleidsmedewerker van de afdeling Extramurale Zorg van de directie Curatieve Zorg

Namens de Dienst van het kadaster en de openbare registers:

H. Averink.

Archiefdeskundigen

Namens de Minister van Defensie

- J.M.M. Cuijpers en H.E.M. Mettes, medewerkers van het Centraal Archiefdepot van het ministerie van Defensie,
- mevrouw S. Badloe van het Stafbureau documentatie van de staf bevelhebber van de Koninklijke Luchtmacht,
- D. Lobel van het centraal archief van de Koninklijke Luchtmacht,
- F. Raafs, hoofd semi-statisch archief KL,
- F.C. de Kleijn, hoofd documentaire informatievoorziening KLu,
- L. Kroezen, hoofd documentair informatiemanagement KL,
- G.J. van Ochten, hoofd sectie DI-beleid KM.

Namens de minister van Buitenlandse Zaken

- drs. H. Kabos, Senior Beleidsmedewerker Directie Documentaire Informatievoorziening,
- mevrouw drs M. Gimbrère, Beleidsmedewerker Directie Documentaire Informatievoorziening.

Namens de minister van Economische Zaken

- Mevrouw drs. M. Doekes, medewerkster PIVOT bij IZ/DIV.

Namens de Minister van Financiën

- M.J.M. Voermans, medewerker institutioneel onderzoek en archiefselectie, afdeling DIV van de directie Informatievoorziening en Algemene Zaken,
- P.C.A. Lamboo, stafmedewerker institutioneel onderzoek en selectiebeleid, afdeling DIV van de directie Informatievoorziening en Algemene Zaken.

Namens de Minister van Verkeer en Waterstaat

- Mevrouw C.E.M. Strik-Zijlstra, adviseur van het Facilitair Adviescentrum.

Namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- drs L.B. Humbert, adviseur KICK

Namens de Dienst van het kadaster en de openbare registers:

- J.W. Boks.

Namens de **Algemene Rijksarchivaris**: de heer drs. G. Beks.

Op voordracht van het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis traden als historici en materiedeskundige op dit beleidsterrein op:

- Drs. P.H. Kamphuis, directeur van het Instituut Militaire Geschiedenis van de Koninklijke Landmacht;
- Dr. J. Hoffenaar, hoofd Bureau Onderzoek en Publicaties van het Instituut Militaire Geschiedenis van de Koninklijke Landmacht;
- Dr. A.P. van Vliet, directeur Instituut voor Maritieme Historie van de Koninklijke Marine;
- Drs. M. van der Zee, hoofd van het Bureau voor Marechaussee Historie van de Koninklijke Marechaussee;
- Drs. R. de Winter, waarnemend hoofd van de Sectie Luchtmachthistorie van de Koninklijke Luchtmacht.

Inhoudelijk verslag

Het driehoeksoverleg over de concept-selectielijst op het beleidsterrein militaire operatiën vond schriftelijk plaats tussen juli 2003 en oktober 2003. Daarnaast werd begin december 2003 mondeling overleg gevoerd met de heer Van Vliet namens de materiedeskundigen. Dit overleg heeft geleid tot de aanpassing van een aantal waarderingen. Eventuele doorgevoerde wijzigingen werden in het BSD door de heer Mettes verwerkt. Vervolgens werd het gewijzigde BSD met het verzoek om commentaar voorgelegd aan de materiedeskundigen en aan de archief- en beleidsdeskundigen. Ook op dit concept werd door hen een reactie gegeven.

Hieronder volgt een overzicht van de handelingen waarover tijdens het driehoeksoverleg gesproken is, en de eventuele wijzigingen die dat voor de voorgestelde waarderingen met zich mee heeft gebracht. De voorgestelde waarderingen van de overige handelingen hebben de goedkeuring van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Algemene opmerkingen

De heer Kamphuis berichtte de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris dat hij "de secure wijze waarop de invulling van het PIVOT-project wordt vormgegeven zeer waardeert." Verder merkte hij over het BSD op "dit herziene BSD Militaire Operatiën getuigt opnieuw van een groot verantwoordelijkheidsgevoel ten aanzien van het vraagstuk van de archiefvernietiging."

In het RIO *Te land, ter zee en in de lucht* (PIVOT-rapport nr. 50) komt een aantal handelingen voor die door de MIVD verricht worden. In goed overleg is besloten de handelingen van de MIVD op het beleidsterrein militaire operatiën niet in het daarbijbehorende BSD op te nemen. Derhalve zijn in dit BSD de handelingen 119 en 120 (actor: Nationale verbindingsraad), 121 (actor: Nationale Telecommunicatieraad), 122 (actor: vakminister), 123 (actor: de coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten) en 124 (actor: vakminister, overheidsdienst of ambtenaar) niet opgenomen. Deze handelingen zijn in het inmiddels samengestelde BSD voor de MIVD opgenomen.

Opmerkingen bij de verschillende handelingen

Handeling 90 (Het erkennen van en opstellen van nadere regels voor weerbaarheids- of schietverenigingen)

Door de materiedeskundigen werd aangegeven dat men akkoord ging met vernietiging van de neerslag van deze handeling als de voorbereiding van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetten, algemene maatregelen van bestuur en koninklijke besluiten inzake weerkorpsen bewaard blijven. De heer Mettes wijst erop, dat de neerslag van de handeling is opgenomen in het beleidsterrein weerkorpsen en particuliere beveiligingsorganisaties, onder handeling 2. Deze toelichting heeft ertoe geleid dat alle deelnemers aan het driehoeksoverleg kunnen instemmen met de waardering van deze handeling.

Handeling 98 (Het verzamelen van gegevens voor het maken van niet-beleidsvoorbereidende studies op militair historisch gebied)

De heer Van Vliet stelde voor om ook de niet-beleidsvoorbereidende studies te bewaren. Tegen dit voorstel bestaat van de overige deelnemers aan het driehoeksoverleg geen bezwaar. Deze wijziging in de waardering wordt dan ook in het BSD doorgevoerd.

Handeling 132 (Het verslagleggen over schade of ongevallen van beperkte aard waarbij de krijgsmacht is betrokken en waarbij geen onderzoek is ingesteld door hogere commissies of raden zoals bepaald in de voorschriften)

De vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris verzocht deze handeling nader uit te werken zodat de producten duidelijker te begrijpen zijn. De heer Mettes deelde hierop mede dat tot de neerslag onder meer dossiers verkeersschade en oefenschade behoren. Onder verkeersschade wordt verstaan elke schade ontstaan als gevolg van deelname aan het verkeer door een defensievoertuig waarbij een ander voertuig is betrokken, evenals elke schade ontstaan buiten het verkeer waarbij een defensievoertuig is betrokken en er sprake is van letsel of dood. Onder oefenschade wordt verstaan alle schade, verkeersschade en schade als gevolg van aanvaringen uitgezonderd, die is toegebracht aan derden tijdens of als gevolg van een oefening of verplaatsing. In de selectielijst militaire operatiën, zoals vastgesteld bij gezamenlijk besluit van de ministers van Defensie en OCW van 26 juni 2002 werd deze handeling gewaardeerd met V, 20 jaar na afsluiten van het dossier. De omvang van deze neerslag is erg groot. In de praktijk blijkt deze waardering niet erg praktisch, en ook te hoog gesteld te zijn. In overleg met de materiedeskundigen is besloten de waardering te differentiëren en te stellen op V 5 jaar voor wat betreft oefenschade en verkeersschade, m.u.v. letselschade, V 20 jaar voor letselschade en V 75 jaar bij zware letselschade en overlijdensgevallen. Deze wijziging in de waardering en de daarbij behorende toelichting heeft de instemming van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Handeling 144 (Het zorgdragen voor het vervoer van militair en civiel personeel en materieel)

In het oorspronkelijke RIO en BSD was deze handeling opgenomen onder het hoofdstuk Bijdrage aan internationale vrede en veiligheid, voorbereiding van de uitvoering van vredesoperaties. De handeling is algemener geredigeerd en verplaatst naar het hoofdstuk Vervoer en verkeer. De waardering is veranderd van V, 10 jaar na afloop van de betreffende vredesoperatie in V, 2 jaar. Deze wijziging in de waardering heeft de instemming van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Handeling 201 (Het aanwijzen van een marineschip als politiekruiser)

Raadpleging van dossiers die de neerslag zijn van handeling 201 brengt aan het licht dat de neerslag van handeling 201 en 202 veelal in hetzelfde dossier wordt aangetroffen. Met het oog op toekomstige bewerking wordt in goed overleg besloten handeling 201 overeenkomstig handeling 202 ook om te zetten in B. Alle deelnemers aan het driehoeksoverleg kunnen hiermee instemmen.

Handeling 202 (Het controleren en inspecteren van zeevisvaartuigen op naleving van bepalingen neergelegd in internationale verdragen en nationale wet- en regelgeving op het gebied van de visserij, van de scheepvaart en de uitrusting van schepen, en het uitvoeren van andere taken op zee die in dat kader aan een commandant van een politiekruiser zijn opgedragen)

Om in een later stadium te kunnen beoordelen wat er tijdens controles en inspecties is gebeurd stelden de materiedeskundigen voor om deze neerslag te bewaren. De waardering van deze handeling wordt overeenkomstig het voorstel van de materiedeskundigen gewijzigd in B 1. Deze wijziging in de waardering heeft de instemming van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Handeling 216 (Het ter beschikking stellen van opnemingsvaartuigen en bemanning van de Koninklijke Marine aan civiele wetenschappelijke instellingen of andere civiele overheidsorganisaties ten behoeve van wetenschappelijk hydrografisch, oceanografisch of ander zeeonderzoek)

De heer Van Vliet gaf aan dat er geen inzicht is of deze gegevens bij de Koninklijke Marine worden bewaard. Indien de gegevens nergens terug te vinden zijn, stelde hij voor om deze neerslag te bewaren zodat onderzoek naar de inzet van de Koninklijke Marine bij de verschillende expedities in de toekomst mogelijk is.

Aan de Chef der Hydrografie, Kapitein ter Zee R. van Rooijen, werd gevraagd of bij zijn dienst de neerslag van deze handeling bekend is. De heer Van Rooijen deelde per brief van 19 december 2003 mee dat de Dienst der Hydrografie de bescheiden had overgedragen aan de Centrale Documentatie en Informatievoorziening van de Koninklijke Marine en tegelijkertijd dat hij instemde met het waarden van de neerslag met een B. Deze wijziging in de waardering heeft de instemming van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Handeling 238 (Het registreren van operationele aangelegenheden door operationele en logistieke eenheden)

De heer Van Vliet gaf aan dat niet duidelijk is welke neerslag voor blijvende bewaring in aanmerking komt. In de selectielijst zal ter verduidelijking de waardering van de handeling als volgt worden gewijzigd.

Waardering: V : machinekamerjournaal, register brandblusmaterieel, torpedojournaal en journaal technische dienst;

B 3: scheepsdocumenten (meetbrief, devies, journalen), sanitaire documenten als ontrattingscertificaten, jaarrapportage, reisverslagen, rapporten betreffende bijzondere voorvallen aan hogere autoriteiten, rapporten betreffende het organiseren van manifestaties, inspecties en werkbezoeken Inspectie door of namens de regionale bevelhebber.

Deze toelichting die in het BSD wordt opgenomen, heeft de instemming van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Handeling 249 (Het opstellen van regels en aanwijzingen betreffende kenmerken die onderdeel zijn van militaire vlaggen, vaandels en standaarden, uniformen, tenuen en onderscheidingstekens, en nationaliteits- en inschrijvingskenmerken aan militaire voer-, vlieg- en vaartuigen, en die geen zelfstandige ceremoniële functie hebben) en handeling 250 (Het voorbereiden en uitvoeren van ceremoniële en protocollaire aangelegenheden)

De heer Van Vliet gaf aan dat deze bescheiden juist nuttig zijn voor later onderzoek. Nadat was vastgesteld, dat de programma's, schema's, draaiboeken en dergelijke ten behoeve van ceremoniële en protocollaire aangelegenheden worden bewaard conform handeling 251, en dat slechts de neerslag die betrekking heeft op de voorbereiding en uitvoering wordt vernietigd, ging de heer Van Vliet akkoord met de voorgestelde waardering V, 20 jaar. Ook de overige deelnemers aan het driehoeksoverleg gaan hiermee akkoord.

Handeling 264 (Het voorbereiden, vaststellen en rapporteren over het organiseren van thuisfrontinformatiedagen en thuisfrontactiviteiten.)

De heer Van Vliet stelde voor om van de eindproducten één exemplaar te bewaren. Dit voorstel van de materiedeskundige wordt overgenomen.

Handeling 298 (Het verzamelen en bewerken van geografische en topografische gegevens)

De heer Mettes en de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris stelden voor de eindexemplaren te bewaren. De heer Van Vliet stemt in met deze constructie.

Handelingen Topografische Dienst Nederland

De handelingen 298, 299, en 315 worden door de Topografische Dienst Nederland (TDN) voorzien van een einddatum, aangezien met ingang van 1 januari 2004 (Wet van 9 oktober 2003) de taken van Topografische Dienst Nederland per die datum overgedragen zijn aan het Kadaster. De archieven van de TDN zijn inmiddels ook door de zorgdrager minister van Defensie aan het Kadaster vervreemd.

Over de waardering van de overige handelingen waren alle betrokken partijen het eens.

Het verslag is voorgelegd aan alle bij het driehoeksoverleg betrokken personen. Deze hebben per e-mail aan de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris hun goedkeuring aan dit verslag gegeven.